

České dějiny: obecná charakteristika

Dějiny Českých zemí jsou ve své nejvyšší obecnosti zřetelně určovány **hraniční či přechodovou povahou daného teritoria i jeho kultury**. Jedná se především o následující vztahy či vazby:

A. Křižovatky činitelů přírodních:

1. Podnebí mírného pásu na rozhraní vlivů oceánských a kontinentálních;
2. Území průměrné velikosti ve srovnání s ostatními evropskými státy, ale vysoce rozmanité, pokud jde o geologické, hydrologické, krajinné, botanické, zoologické a další přírodní poměry;
3. Nerostné bohatství velmi rozmanité, avšak ložiska většinou nepříliš rozsáhlá;
4. Poloha téměř v přesném středu Evropy, ale kontakt se zahraničím omezen souvislým pásem pohraničních pohoří, nedostatkem velkých říčních toků a značnou vzdáleností od moře;

B. Křižovatky činitelů kulturních:

1. Kulturní rozhraní mezi východem a západem Evropy: jedná se o nejdůležitější křižovatku českého dějinného vývoje, ve středověku a novověku měla nejčastěji podobu setkávání světa slovanského (zpočátku často obohaceného vlivy byzantskými) a světa římského (tedy souvisejícího s konceptem mezinárodní organizace nazývané Svatá říše římská);
2. V rámci západní kulturní orientace volba mezi přednostním tíhnutím k oblasti německé, románské nebo anglosaské;
3. Náboženský život: křesťanství katolické (římskokatolické) i nekatolické (nejprve husitské, ale posléze zejména protestantské); dále v zemi existují náboženské vlivy předkřesťanské, judaistické apod.; zejména od 20. století roste počet obyvatel, kteří se nehlásí k žádnému náboženství;
4. Soupeření mezi politikou založenou na moci aristokracie nebo oligarchie a politikou demokratickou;
5. Různá pojetí národa: buď spojená s etnicitou (jazykem), nebo s územím (případně též s konkrétním politickým režimem).

http://zpravy.org/1/2018/02/T._G._Masaryk__Neverte_vsemu,.html